

Forslag til Årskvinnekonferansen 2021

Forslag 1: Styrk føde- og barselomsorgen

Forslagsstiller: Line Oma, Grønland-Tøyen-Gamle Oslo Arbeiderpartilag

Fødende kvinner og jordmødre har i flere år varslet om at fødetilbudet i Norge går i feil retning. Tusenvis av kvinner har fødehistorier som kan få vannet til å gå for de fleste. Jordmødre har varslet om at bemanningen i kommuner og på sykehus er for lav og at fødekvinner får for dårlig oppfølging. Under koronapandemien har føde- og barseltilbudet nådd et ultimatum: kvinner må forberede seg på å føde alene og mange kvinner har måttet være alene på barsel. Noen til og med i flere uker.

Fødesteder i vårt langstrakte land legges ned fordi en ikke klarer å sikre fast og stabil spesialistkompetanse, og kvinner opplever å ha uforsvarlig lang reisevei til fødested. Samtidig prioriteres ikke følgetjeneste i landets kommuner. Fødende kvinner i Oslo opplever å bli sendt fra sykehus til sykehus under fødsel fordi fødeavdelingene er fulle. Vanligvis slipper ikke kvinner inn på fødeavdelingen før 4 cm åpning, selv om opplevelsen av fødsel og smerte kan ha vart lenge.

Mange fødekvinner og over 90 prosent av jordmødre rapporterer at de ikke klarer å gi til én-til-én omsorg av kvinner i fødsel. Mange fødekvinner opplever seg heller ikke hørt eller ivaretatt når det gjelder smertelindring. Fødeklinikker har som regel ikke dedikerte anestesileger, og disse er kun tilgjengelige for fødende kvinner dersom de ikke har mer akutte oppgaver. Etter fødsel forteller fødekvinner at de ikke lenger behandles som pasienter, selv om de skulle ha behov for det. En fysisk sjekk av fødekvinnen er ikke standard på barselavdelinger og -hotell. Det finnes ikke en gang en objektiv grense for hvor mange fødekvinner en jordmor kan ha ansvar for i løpet av en vakt. Resultatet er en omsorg som alt for ofte ligger langt unna dagens kvalitetskrav. I stedet for at oppholdet tilpasses kvinnens og den nyfødtes behov slik som regelverket legger opp til, så praktiserer de fleste sykehus 48- og 72-timersnormen for oppholdet strengt. Liggetiden har sunket betydelig de siste årene. Kvinner opplever å bli sendt hjem fra barsel uten å føle seg trygge på å reise hjem eller å ha fått tilstrekkelig ammeveiledning. Fødselsdepresjoner har skutt i været.

Under koronapandemien har mødre fått enda mindre av alt det allerede var for lite av; omsorg, informasjon og støtte av kvalifisert helsepersonell. Resultatet er at det som har vært problematisk i årevis har blitt en akutt krise.

Dette er ikke en kritikk mot dyktige jordmødrene og barnepleiere på landets fødeavdelinger, men en kritikk mot at jordmødrene og barnepleierne er for få i antall, en kritikk mot manglende fokus på kvinnehelse, og at fødsler behandles for strengt etter en normal som ikke passer alle.

#Jegføderikkealene-kampanjen har eksplodert, og følges nå opp av #barselopprøret. Det er fint med alle de gode fødehistoriene – også under koronapandemien. Men det er for mange med uverdige erfaringer og på høy tid å forbedre føde- og barselomsorgen i solidaritet med alle med vonde opplevelser og framtidige mødre.

Oslo Arbeiderparti stiller ni krav til et bedre føde- og barseltilbud til norske kvinner:

1. **Øke bemanningen:** Jordmorbemanningen på sykehus, i kommunene og i følgetjeneste må økes. Stadig flere igangsatte fødsler krever økt personale med fødeavdelingene. Det er i dag stor mangel på jordmødre og barnepleiere, og flere fødesteder mangler stabil spesialistkompetanse. Med oppbemanning av jordmødre i kommunene haster det å utdanne flere jordmødre.

2. **Én-til-én omsorg i fødsel:** Fødeavdelingene skal ha ressurser til å følge opp kvinner med én til én-omsorg under fødsel, også ved igangsettelse. Over 90 prosent av jordmødre sier at de ikke greier kravet om én-til-én omsorg av kvinner i aktiv fødsel.
3. **Ingen skal måtte føde alene:** Barnefar/partner, eller en annen som kvinnen ønsker å ha med seg, skal få lov å delta under fødsel, også under pandemier. Sykehusene må legge til rette for at det blir gjennomførbart, eksempelvis gjennom hurtigtesting.
4. **Smertelindring:** Alle kvinner i fødsel skal ha rett på smertelindring uten unødig ventetid, og det må sikres tilgjengelig personell innen smertelindring, særlig anestesi.
5. **Styrket omsorg etter fødsel:** Alle fødekvinner skal behandles som pasienter etter fødsel og tilbys en fysisk sjekk. Alle kvinner skal få grundig informasjon om amming, barselkroppen, mental helse og ikke minst barnestell før hjemreise. Det skal sikres at dette skjer på kvinnens språk.
6. **Utreise fra barsel skal tilpasses den enkelte:** Mor og barn har rett til å bli på barselavdeling så lenge det er behov for det. Dagens norm for liggetid på barsel i 48 eller 72 timer må opphøre. Liggetiden har sunket fra 4,1 til 2,8 døgn i perioden 1999 til 2017. I 2019 var tallet kun 1,5. Føde- og barselavdelinger må ha nok personell, senger og rom til å ta vare på barselkvinnene.
7. **Styrket ammeveiledning:** Alle sykehus må ha nok ammekyndig personale, og det må sørges for kontinuerlig videreutvikling og kompetanseheving, slik at alle kvinner mottar god og oppdatert ammeveiledning. Det er viktig å ivareta ammeveiledning på flere språk.
8. **Styrke kommunejordmortjenesten:** Kvinner skal oppleve å møte eksperter på kvinnehelse i svangerskap, etter fødsel og på faste kontroller. Alle kvinner skal sikres tilbud om oppfølging av kommunejordmor. Økte ressurser til helsestasjonene må derfor også sikre jordmødre. Jordmortilbudet i kommunehelsetjenesten må bygges ut, og det behov for å øke stillingshjemlene for kommunejordmødre.
9. **Bedre oppfølging etter hjemreise:** Det må sikres at kvinner og barn får nødvendig og god oppfølging når de kommer hjem, med tidlig hjemmebesøk. Vi vil sikre at alle foreldre får hjemmebesøk av jordmor. Kun tre av ti får dette i dag. Samarbeidet mellom helsestasjonen og sykehuset må styrkes, og oppbyggingen av barselomsorgen må intensiveres for å sikre dette.

Kvinnenettverket i Oslo Arbeiderparti ønsker at kapitlet om fødetilbudet på linje 2764 i partiprogrammet skal forbedres med overnevnte punkt på landsmøtet til Arbeiderpartiet.

Forslag 2: Utvidet foreldrepengeordning

Forslagsstiller: Line Oma, Grønland-Tøyen-Gamlebyen Arbeiderpartilag

Arbeiderpartiet mener at det er vanlige folks tur. I dag er det norske kvinner og deres partnere som må ta regningen for at foreldrepermisjon ikke varer fram til barnehagestart: gjennom å kun få 80% lønn i permisjonstida eller gjennom ulønnet permisjon fram til barnehagestart. Samtidig oppfordrer statsministeren til å få barn. Da bør statsministeren ta regningen. Nå er det vanlige folks tur.

Vordende foreldre kan i dag velge permisjon i 49 uker med 100% lønn eller 59 uker med 80% lønn. Barn har rett på barnehageplass etter fylte 1 år. Det lønner seg ofte å ta ut foreldrepenger i mindre enn ett år, og flere og flere velger å ta ulønna permisjon etter fødsel. Ulempen med ulønna permisjon er at en i permisjonsperioden blant annet mister retten til sykepenger. For mange familier med huslån og faste utgifter, kan det være krevende å velge en foreldrepengemodell med 80% lønn i 59 uker.

På Facebook finnes det grupper bestående av 32.000 medlemmer som mener at foreldrepengeordningen er for lite fleksibel. Flere uker med foreldrepermisjon vil kunne gi familier mer fleksibilitet, blant annet for å avløse foreldrepermisjon med barnehage på en smidig måte.

90 Kvinnenettverket i Oslo foreslår at

- 91 • Foreldrepengeordningen utvides til 52 uker med 100% lønn, eller 62 uker med 80% lønn.

92 **Forslag 3: Idrett på like vilkår**

93 Forslagsstiller: Anny Skarstein, Fagbevegelsens Arbeiderpartilag

94 For å oppnå likestilling i idretten, må jenter og guttar, kvinner og menn kunne delta på like vilkår.

95 Då Hege Leirfall Ingebrigtsen vart styreleiar i FK Bodø/Glimt hadde både NTK og TV2 overskrifta
96 "RBK-trenerens kone blir styreleder i Bodø/Glimt". "Dette er den merkeligste feilstavelsen av
97 «Tidligere visepresident i NFF blir styreleder i Bodø/Glimt» jeg har sett," skreiv Anne Tjønndal i ein
98 kommentar. Leirfall Ingebrigtsen hadde lang erfaring med leierverv i idretten, mellom anna frå styret
99 i Norges Fotballforbund (NFF), der ho i 2010 blei vald inn som tidenes yngste visepresident. Sitatet er
100 eit tydeleg eksempel på at idretten har eit likestillingsproblem som går heilt til topps¹.

101 Lenge var motstanden mot kvinneidrett knytt til at (mannlege) legar meinte at kvinnekroppen ikkje
102 tolte dei harde påkjenningane som lange distansar på ski eller maratonløp ville vere. Heldigvis er
103 dette borte no, med unntak av paradokset kvinner i hopp: ein idrett der det er om å gjere å vere så
104 liten og lett som mogleg, og der menn får anoreksi av vektkrava, blir påstått å vere for farleg for
105 kvinner – som naturleg er mindre og lettare enn menn.

106 Ser vi på rekruttering til idretten, er det langt færre jenter enn guttar i 13-årsalderen som seier dei vil
107 satse, og fråfallet av jenter er stort når dei kjem til vidaregåande skule². Ein ting er at summen av
108 individuelle val og ønskjer om å høyre til sosialt fører til slike skilnader, men det forklarar ikkje alt.
109 Det er fleire jenter enn guttar som sluttar fordi det ikkje finst tilbod³. Det er også vitkig korleis
110 idretten blir framstilt av trenarar og andre, som når trenaren fortel jentene at dei skal spele meir
111 guteaktig⁴.

112 Framleis er det slik at mannsidrett får meir plass i media. Vi kan oppleve at halvgode resultat på
113 herresida får meir merksemd enn nye rekordar på kvinnesida. Var det fordi det var viktigare, eller
114 fordi journalistane hadde prioritert å vere der mennene var?⁵

115 Jenter og kvinner blir nedprioritert når det gjeld tilgang på treningstid, trenarressursar, økonomiske
116 gode, mediedekning og offentleg merksemd generelt. Slik kan vi ikkje ha det lenger! For å kome
117 skilnadene til livs, må vi få dei fram i lyset, og det er enklast med tal.

118 For å få til dette treng vi

- 119 • At jenter og kvinner ikkje blir omtala som dårlegare utgåver av menn
- 120 • Eit likestillingsrekneskap for idretten,
 - 121 ✓ Kjønnssfordeling i verv heilt til topps
 - 122 ✓ Tildeling av treningstid og trenarressursar likt for jenter og guttar – også dei attraktive tidene
 - 123 ✓ Skilje i rekneskap på jente- og guteaktivitetar og kvinne- og mannsaktivitetar
 - 124 ✓ At media tek eit oppgjær med seg sjølv, både når det gjeld kjønnssfordeling blant journalistane
 - 125 og i kjønnbalansert dekking av store idrettsarrangement.

¹ DN 19.2.2017

² NOVA-rapport 6/2019

³ [Ungdom og idrett i Norge - Ungdata](#)

⁴ Brock 2014 i Sisjord 2019 [Har jenter og gutter like muligheter i ungdomsidretten? \(nih.no\)](#)
(presentasjon på barne- og ungdomskonferanse 2019)

⁵ Har eit eksempel frå Dagsrevyen i vinter, men hugsar ikkje kva det var – eg ser jo ikkje på sport.... Kan ha vore skøyter vs. langrenn eller innadørs friidrett.

Men det er ikkje nok å telje og fastslå. For å få til eit løft for kvinneidrett, både rekruttering, status og økonomi, må det leggest ekstra ressursar inn ein periode for å byggje opp sjølvtiliten og miljøa. Tida for det er no!

Forslag 4: Økt støtte til pårørende

Forslagsstiller: Mina Gerhardsen, Sagene og Torshov Arbeidersamfunn

Mangelfulle offentlige tjenester gjør at en stor andel av omsorgsinnsatsen for syke og pleietrengende utføres av pårørende. Det er 800.000 pårørende i Norge, mens hele 1,5 millioner personer over 18 år gjør noe innsats. De legger ned 136.000 årsverk med omsorg hvert år, uten lønn, for å ta vare på sine næreste. Til sammenlikning er det i de kommunale omsorgstjenestene 142.000 årsverk.

Mange ønsker å være der for sine nærmeste, men mangel på støtte gjør at pårørende må gi opp jobb og mange blir også syke selv av belastningen. Strategien om at flest mulig eldre skal bo hjemme lengst mulig rammer særlig kvinner, som blir nødt til å ta et større omsorgsansvar. Ulønnet omsorgsarbeid utgjør et stort likestillingsproblem, hvor kvinner tar det største omsorgsansvaret. Kvinner blir trippelarbeidende og risikerer å svekke sin økonomiske selvstendighet pga. inntektstap og redusert pensjonsopp sparing.

Tilbud som gis er ofte tilpasset den som er syk, med for liten vektlegging av behovet til den som er frisk, slik at den også holder seg frisk og beholder muligheten til å være yrkesaktiv. Tilbud om aktivitet og avlastning må også tilpasses pårørendes behov. I undersøkelser om pårørende oppgir mange at noe av det mest krevende er kontakt med offentlige tjenester. Dette må bli bedre, ved at det skal bli enklere å faktisk få kontakt, støtte og oppfølging.

Dagens modell med tung vektlegging av familieomsorg er heller ikke bærekraftig inn i et framtidsbilde med mange flere eldre. I den nye Perspektivmeldingen fra regjeringen står det at «økt familieomsorg kan redusere personellbehovet og dermed avhjelpe utfordringene i helse- og omsorgstjenestene fremover». Dersom pårørende skal stå for like stor andel av omsorgen som i dag, må hver pårørende i gjennomsnitt gi minst dobbelt så mye omsorgstid som de gir nå. Det vil gå utover muligheten til å stå i jobb, livskvalitet og egen helse for pårørende. I mange pårørendegrupper finnes det ingen «restkapasitet» og vi kan ikke belage oss på pasientens nærmeste for å løse helse- og omsorgsutfordringene. Dette må være et ansvar for fellesskapet.

Arbeiderpartiet vil:

- Sørge for bedre støtte- og avlastningstilbud som ivaretar pårørende, og som sikrer at menn og kvinner kan ta likt ansvar for ulønnet omsorgsarbeid
- Ha en helhetlig gjennomgang av ordningene for foreldre til syke barn og barn med særlige behov, med mål om å forenkle og styrke rettighetene til familiene.
- Utrede retten til fravær og behov for tilrettelegging for foreldre til syke barn eller barn med særlige utfordringer
- Sikre at alle har en koordinator som kan bidra med informasjon og tilrettelegging, samt støtte for pårørende gjennom sykdomsforløpet
- Forbedre ordningen med rett til permisjon i inntil 10 dager for å følge opp nære pårørende med at dette skal være lønnet permisjon, tilsvarende sykedager for barn.

174 **Forslag 5: Vold mot kvinner skal prioriteres og bekjempes**

175 Forslagsstiller: Katinka Riksfjord Sporseem, Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

176 Det er flest kvinner som utsettes for vold, voldtekt, vold i nære relasjoner og partnerdrap. Oslo
177 Arbeiderparti krever at staten og kommunene prioriterer forebygging av vold mot kvinner, voldtekt
178 og vold i nære relasjoner, og at oppfølging av voldsutsatte forbedres. Voldsutsatte må få bedre
179 informasjon om sine rettigheter og krisesentertilbud må forbedres.

180 Politiet må gjøres i stand til å følge opp voldtektssaker og partnervold, og å prioritere slike saker
181 høyt. Det er store forskjeller i politidistriktene når det gjelder prioritering, og
182 risikokartleggingsverktøy må iverksettes.

183 Hvert fjerde drap i Norge er partnerdrap. I partnerdrapssaker er det ofte forutgående hendelser før
184 drap. Forebyggingsaspektet må derfor prioriteres høyere. Partnerdrapsutvalget har nylig lagt frem en
185 rapport med konkrete tiltak for å forebygge og forhindre partnerdrap i tide. Disse tiltakene må følges
186 opp.

187 Ved brudd på besøksforbud må det raskt gripes inn. Ordningen med omvendt voldsalarm må brukes
188 mer. Både påtalemyndigheten og domstolene har hatt en altfor høy terskel for bruk av ordningen
189 enn det som var intensjonen da ordningen ble innført i 2013.

190 Siden 2007 har norske kommuner blitt oppfordret til å utarbeide handlingsplaner for arbeidet mot
191 vold i nære relasjoner. Likevel har kun tre av ti kommuner oversikt over hvor mange som blir utsatt
192 for vold i nære relasjoner eller voldtekt i sin kommune. 37% kommunene diskuterer sjelden eller aldri
193 vold mot kvinner og vold i nære relasjoner i politiske fora.

194 Oslo Arbeiderparti vil at:

- 195 - En ny nasjonal handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner må på plass så
196 snart som mulig
- 197 - Det skal stilles krav om at alle kommuner i Norge skal ha en handlingsplan mot vold mot
198 kvinner og vold i nære relasjoner
- 199 - Krisesentre og hjelpelinjer skal styrkes og sikres tilstrekkelig og forutsigbar finansiering
- 200 - Det skal iverksettes flere nasjonale informasjonskampanjer om vold mot kvinner og vold i
201 nære relasjoner og partnerdrap
- 202 - Det skal gjøres en gjennomgang av eksisterende forbyggende tiltak med sikte på lovfesting
- 203 - Oslo kommune og bydelene skal ha et proaktivt voldsarbeid i sin virksomhet, og skal til
204 enhver tid ha en gyldig handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner
- 205 - Byrådet i Oslo så snart som mulig skal utarbeide en oppdatert handlingsplan mot vold mot
206 kvinner og vold i nære relasjoner, som skal inneholde konkrete tiltak og krise- og
207 beredskapsplan. Oslo krisesenter og kompetansemiljøer skal involveres i arbeidet.
- 208 - Både Oslo kommune og bydelene skal ha voldskoordinator

209

210 **Forslag 6: Arbeiderpartiet skal være et feministisk parti**

211 Forslagsstillere: Ella Fyhn og Agnes Nordvik (AUF i Oslo)

212 I kampen for en likestilt verden er det helt avgjørende at vi i Arbeiderpartiet går i front og fører en
213 feministisk politikk. Derfor må vi nå også vedta at Arbeiderpartiet skal være et feministisk parti.

214 Det å jobbe for at Norge skal ta et feministisk lederskap i verden og føre en feministisk politikk krever
215 at vi også ser på vår egen organisasjon. Arbeiderpartiet skal ha en feministisk organisasjonskultur.

216 Det handler om at vi skal utfordre kjønnsnormer, privilegier og alle former for diskriminering og
217 ekskludering fra et perspektiv som tar i betraktning det som omtales som interseksjonalitet.

218 Interseksjonalitet handler om privilegier, normer og makt. Vi kan ikke bare se på kjønn - vi må se
219 sammenhengene mellom for eksempel kjønn, etnisitet, funksjonsvariasjoner, alder, livssyn, religion,
220 kjønnsidentitet og økonomi.

221 Nå er det på tide at vi i Arbeiderpartiet blir et feministisk parti.

222 **Oslo Arbeiderparti vil:**

223 - At Arbeiderpartiet skal være et feministisk parti

224

225 **Forslag 7: Forskning på kvinnehelse**

226 Forslagsstillere: Ella Fyhn og Agnes Nordvik (AUF i Oslo)

227 Kvinner lever lenger enn menn, men opplever mer sykdom. Kvinner har mer angst, mer depresjon og
228 flere kroniske lidelser enn menn. Kvinner er også overrepresenterte i statistikken over
229 langtidssykemeldinger og uføretrygd. Det er vist gang på gang at man har for lite kunnskap og
230 forskning på kvinnehelse. Norge er et mangfoldig land, og kvinner med flerkulturell bakgrunn kan
231 møte på flere og annerledes helseutfordringer. Vi trenger kunnskap om hvordan bedre ivareta
232 kvinner med flerkulturell bakgrunn sin helse. Alt for lenge har forskningen ikke tatt innover seg
233 viktige kjønnsforskjeller. Arbeiderpartiet mener at dette er et stort hull i veien til likestilling.

234 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 235 • At det skal brukes flere midler og ressurser til å forske på kvinnehelse
- 236 • At det skal brukes mer tid på å snakke om kvinnehelse i lege og medisinstudiet
- 237 • Skaffe mer kunnskap om kvinner med flerkulturell bakgrunn sin helse og ha målretta tiltak
- 238 rettet mot kvinner med flerkulturell bakgrunn
- 239 • At man skal fjerne moms på bind og tamponger, og at det på offentlige institusjoner alltid
- 240 skal være sanitærprodukter tilgjengelig
- 241 • At alle kvinner skal få tilbud om gratis time hos gynekolog det året de fyller 25
- 242 • Opprette en kvinnehelseportal som skal være tilgjengelig både for kvinner selv og fagfolk
- 243 som samler forskningsbasert kunnskap om kvinnehelse
- 244 • Få et nasjonalt kompetansenter for Endometriose og Adenomyose ved Oslo
- 245 universitetssykehus
- 246 • Fastlegene skal kunne få kompetansen og utdannelsen til å kunne gjennomføre
- 247 gynekologiske undersøkelser, slik at man ikke nødvendigvis må henvise til spesialist

248 **Forslag 8: Valgdeltakelse**

249 Forslagsstillere: Ella Fyhn og Agnes Nordvik (AUF i Oslo)

250 Et kjennetegn på et sunt demokrati er høy valgdeltakelse. Et demokrati kan ikke være representativt
251 uten at hele befolkningen deltar i demokratiet. Selv om vi tradisjonelt har hatt høy valgdeltakelse i
252 Norge, er det fortsatt 20% av alle stemmeberettigede som ikke stemmer. Det er særlig folk med
253 minoritetsbakgrunn og unge som ikke benytter seg av stemmeretten sin. Arbeiderpartiet mener at
254 myndighetene må legge bedre til rette og bruke større ressurser på at flere skal benytte seg av sin
255 rett til å delta i demokratiet.

256 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 257 • Senke alderen for stemmerett, både ved nasjonale og lokale valg, til 16 år
- 258 • Legge inn mer politikk og demokrati i læreplanen

- 259 • At det skal føres nasjonale kampanjer om å bruke stemmeretten på ulike språk som rettes
- 260 mot personer med minoritetsbakgrunn og unge
- 261 • At myndighetene skal sende melding og brev (via valgkortet) til førstegangsvelgere for å
- 262 påminne å bruke stemmeretten og hvordan man gjør dette
- 263 • At avstanden til et stemmelokale ikke skal være for langt fra en befolkningstetthet
- 264 • At informasjon om forhåndsstemming skal formidles på flere språk
- 265 • Foreta en ny demokratiutredning

266

267 Internasjonal

268 Forslag 9: Økt internasjonal satsing på likestilling og kvinners rettigheter

269 Forslagsstiller: Katinka Riksfjord Sporsem, Sinsen og Carl Berner Arbeiderpartilag

270 De mest alvorlige truslene mot menneskers grunnleggende rettigheter er globale – fattigdom,
271 sykdommer og epidemier, klimaendringer, krig, seksuell vold og terror. Kvinner og barn rammes
272 hardest av fattigdom, krig og klimaendringer. Likestilling og styrking av kvinners rettigheter er
273 avgjørende for å redusere fattigdom og å skape fred og utvikling.

274 Arbeiderpartiets utenrikspolitikk skal ivareta norske interesser og er forankret i våre grunnleggende
275 sosialdemokratiske verdier: frihet, likhet og solidaritet. Vi vil at feminisme skal være en tydelig pilar i
276 norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

277 Kvinneperspektivet er viktig i freds- og sikkerhetsspørsmål, og vi vil øke kvinners deltagelse og
278 involvering i alle fredsprosesser. Vi vil derfor at Norge skal jobbe for at flere kvinner skal delta i
279 internasjonale fredsforhandlinger og i FNs fredsbevarende styrker.

280 Norge skal jobbe for at FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet skal
281 iverksettes i globalt forebyggende arbeid, og i enda større grad involvere sivilsamfunnet i dette

282 Norge skal være en aktiv pådriver for å bekjempe alle former for seksuell vold i krig og konflikt.

283 Norge skal bruke setet i FNs Sikkerhetsråd i 2021-2022 til aktivt til å fremme likestilling og kvinners og
284 jenters rettigheter.

285 Den globale pandemien vold mot jenter og kvinner må ta slutt, og Norge skal være ledende i dette
286 arbeidet.

287 Oslo Arbeiderparti vil styrke satsingen på likestilling i utviklingspolitikken. Kvinners rettigheter
288 uthules og reverseres globalt. Særlig er kvinners rett til å bestemme over egen kropp truet i mange
289 land. Det setter kvinners liv og helse i fare. Gjennom forsterkede og nye allianser vil vi at Norge skal
290 øke sin innsats for å fremme menneskeretten til å bestemme over egen kropp, seksuell og
291 reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) i vårt utviklingsarbeid. Vi vil gi øke støtte til og samarbeide
292 tettere med sivilsamfunnsaktører som jobber med SRHR.

293 Fremveksten av diskriminerende og antidemokratiske strømninger verden over er en trussel mot
294 seksuelle minoriteters rettigheter. Oslo Arbeiderparti vil at Norge skal jobbe for at flere land følger
295 internasjonale menneskerettighetskonvensjoner og aktivt motarbeider diskriminering av minoriteter.

296 Koronapandemien viser hvor viktig internasjonalt samarbeid er for global helse. Norge må fortsette
297 arbeidet med å støtte global helse som et fellesanliggende, og ikke kun som bistand. Vi vil fortsette å
298 styrke WHO for å sikre en global respons på felles trusler og utfordringer for helse.

299 Covid-19-pandemien utgjør en stor trussel mot kvinners liv og helse internasjonalt. Kvinner og barn
300 er hardest rammet av fattigdom, og en pandemi gjør en vanskelig situasjon vanskeligere. Mangel på

tilgang til vann, såpe og sanitære forhold truer liv og helse under en pandemi. Dramatiske følger er at vaksinasjonsprogrammer stoppes. Kvinner er overrepresentert i helse- og omsorgsykker som behandler koronapasienter. Kvinner er svakere tilknyttet arbeidslivet, og blir derfor også hardere rammet økonomisk. Økonomisk nedgang øker risiko for at jenter og kvinner blir utnyttet, og utsatt for kjønnsrelatert vold, barneekteskap og menneskehandel. FN melder om bekymringsfull økning på alle disse områdene, og at så mange som 11 millioner jenter ikke vil vende tilbake til skolen etter pandemien.

Pandemien fører til en økning i kjønnsbasert vold og vold i nære relasjoner, og at mange jenter og kvinner nektes, eller får dårligere, tilgang til seksuelle og reproduktive helsetjenester.

De økonomiske følgene av pandemien fører til at mange stater reduserer bistandsmidler og økonomisk støtte til både FN og internasjonale sivilsamfunnsaktører. Norge må øke innsatsen for det internasjonale likestillingsarbeidet, fortsette å støtte sivilsamfunnsaktører og være en betydelig støttespiller for FN. Norge bør øke kjernestøtten til FN-organisasjoner.

Forslag 10: Vold i nære relasjoner internasjonalt

Forslagsstiller: Raena Aslam, Oslo Arbeidersamfunn

Pandemien har til nå krevd over 2,6 millioner liv, og vil fortsette å kreve flere. Kvinner verden over står i pandemiens frontlinje. De utfører tre ganger så mye ubetalt omsorgsarbeid som menn, opptar 70% av alt helsearbeid globalt og har ofte hovedansvaret for eldre, barn og syke.

Samtidig er kvinner og jenter i stor grad pandemiens tapere. Tilgangen til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter har blitt svekket, vold mot kvinner, barneekteskap og kjønnslemlestelse har økt, og det estimeres at ytterligere 47 millioner kvinner vil bli tvunget ut i fattigdom.

Kvinne- og menneskerettighetsorganisasjoner verden over rapporterer om en alarmerende økning i kjønnsbasert vold. Nedstenging, karantener og isolasjon i hjemmet fører til at flere kvinner er alene med overgripere. Globale estimerer antyder en 20% økning i kjønnsbasert vold/vold i nære relasjoner for hvert kvartal som bevegelsesfriheten til kvinner innskrenkes av smittevernstiltak. Mer enn noensinne er det et behov for å vise internasjonal solidaritet med våre medsøstre og styrke kvinneprofilen på norsk utviklings og utenrikspolitikk.

Arbeiderpartiet vil:

- All norsk global innsats på Covid19 skal ivareta kvinner og menns ulike behov - evt kjønns- og likestillingsperspektiv.
- Sikre kjønns- og aldersaggregert statistikk på Covid19 for å kunne utforme politikk og tiltak som ivaretar kvinner og jenter.
- Sikre støtte og beskyttelse av de som står i frontlinjen i pandemien – majoriteten av disse er kvinner.
- Sikre at kvinners tilgang til mødrehelse, seksuelle og reproduktive rettigheter – grunnleggende forutsetninger for likestilling – ivaretas.
- Styrke universelle helsetjenester som ivaretar kvinners behov og sikrer tilgang.
- Øke finansiering til tjenester som reduserer kjønnsbasert vold.
- Sikre jenters likeverdige tilgang til utdanning, og investere i å få jenter som har falt ut av skolen på grunn av pandemien tilbake til skolebenken.

Forslag 11: Sysselsetting løfter verdens kvinner

Forslagsstiller: Raena Aslam, Oslo Arbeidersamfunn

Arbeiderpartiet lykkes med å bygge opp Norge i etterkrigstiden ved å aktivt jobbe med å sysselsette flere kvinner i arbeidslivet. Dette ga ikke bare økte skattekroner til statskassen, men også økt likestilling i det norske samfunnet. Økt sysselsetting av kvinner ble en direkte årsak til at flere kvinner satset på høyere utdanning.

Økonomisk uavhengighet er den tryggeste veien for kvinner å oppnå likestilling i samfunnet og hjemmet. Økonomisk uavhengighet styrker kvinnene til å beskytte seg selv mot sosial kontroll og vold i nære relasjoner. Økt deltakelse av kvinner i samfunnet er også positivt for de ulike samfunnene internasjonalt.

Den norske staten, statseide selskaper, norske frivillige organisasjoner og norske selskaper sysselsetter i stor skala internasjonalt. UD betaler også lønnen til både norske og internasjonalt ansatte i FN.

Arbeiderpartiet vil:

- At staten utvikler flere økonomiske insentiver for at det skal lønne seg for norske private selskaper å ansette kvinner internasjonalt. Dette kan stilles som krav for private selskaper som ønsker å levere produkter og tjenester til stat og kommune om dette i anbuds og innkjøpsprosesser. (Staten og kommune er den største kunden for mange selskaper i Norge)
- Utøve sitt eierskap i statseide selskaper ved å sette høyere krav om økt sysselsetting av kvinner i internasjonale stillinger. Implementere obligatorisk rapportering om tiltak og endringer rundt likestilling ved ansettelser.
- Ved tildeling av økonomiske rammer til norske og utenlandske frivillige organisasjoner og partnere. Sette tydelige krav om antall kvinner som ansattes internasjonalt i disse organisasjonene. I mannsdominerte organisasjoner som mottar støtte stille krav om «Trainee Program for kvinner» for å øke sysselsetting av kvinner i bransjen strategisk over tid.
- Staten har selv flere stillinger internasjonalt. Utenriksdepartementet og forsvaret ansetter både norske og internasjonale kvinner. Den norske staten bør gå foran som et godt eksempel og ansette både flere norske og utenlandske kvinner internasjonalt. «Trainee programmer for kvinner» vil også kunne gi flere kvinner muligheten til å øke sin kompetanse i mannsdominerte yrker både innen forsvaret og utenrikstjenesten.
- At det stilles krav til selskaper om økt åpenhet og rapportering på mangfold, inkludert kvinneandel i de øverste ledernivåene for å sikre at arbeidet følges opp.
- Innføre krav om minst to med utenlandsk nasjonalitet i hver ledergruppe, at begge kjønn skal være representert i sluttfasen ved rekruttering, samt lederutviklingsprogram og traineeprogrammer.
- Innføre seks måneder fødselspermisjon som global standard for norske heleide og deleide statlige virksomheter som jobber internasjonalt

Forslag 12: Kriser rammer kvinner hardest

Forslagsstiller: Mina Gerhardsen, Sagene og Torshov Arbeidersamfunn

Koronakrisen rammer kvinner og barn hardest og krisen som følger av pandemien truer med å reversere likestillingen i mange land.

Flertallet av verdens helsearbeidere er kvinner. Det er disse som står i frontlinjen for å møte Covid-19, ofte uten nødvendig utstyr for å beskytte seg mot smitte. Kvinner er også overrepresentert i

388 sektorer som er utsatt for nedstengning og mange jobber i uformell sektor der de ikke finnes noen
389 beskyttelse ved sykdom eller bortfall av inntekt.

390 UNDP er også bekymret for kvinners helse i denne situasjonen og frykter for økt mødredødelighet og
391 tenåringsgraviditet som følge av nedstengte helsestasjoner. Det antas at pandemien også bidrar til
392 økt omfang av vold i hjemmet.

393 Norge er en sentral bistandsaktør i global sammenheng. Vi må bruke denne posisjonen til å rette
394 oppmerksomhet mot kvinners situasjon under pandemien og slik bidra til innsats som kan redusere
395 byrdene for kvinner nå og konsekvensene i et langtidsperspektiv.

396

397 **Forslag 13: Feministisk utenrikspolitikk**

398 Forslagsstillere: Ella Fyhn og Agnes Nordvik (AUF i Oslo)

399 Likestilling og feminisme

400 Kampen for likestilling møter sterk motstand i flere land. Vi trenger ikke løfte blikket lenger enn til
401 Polen og Ungarn for å finne ledere som går til angrep på kvinners rettigheter. USA har i fire år hatt en
402 president, Donald Trump, som har lent seg på de religiøse kreftene i samfunnet og gått hardt ut mot
403 kvinners rett til selvbestemmelse. Nordmenn kan heller ikke ta likestillingen for gitt. Per dags dato
404 har vi en regjering og en statsminister som lar kvinners rett til selvbestemt abort innskrenkes, slik
405 som 7 190 vi så i juni i 2019. Ifølge Anniken Huitfeldt har dagens regjering også gjennomført kutt i
406 budsjettet til prevensjon og abort. Ordet feminist og en feministisk utenrikspolitikk kan regnes som
407 ganske kontroversielt. Mange vil si at den største utfordringen ved en feministisk utenrikspolitikk er
408 nettopp ordet «feministisk», og ikke selve innholdet. Norge må likevel tørre å bruke ordet feminisme,
409 som kun er en teori om en politisk, økonomisk, personlig og sosial likestilling mellom kjønnene.
410 Arbeiderpartiet må bidra til en avmystifisering og modernisering av begrepet. Likestilling er ikke bare
411 riktig moralsk sett, men en ren nødvendighet. Rundt 800 kvinner dør hver eneste dag i forbindelse
412 med svangerskap og fødsel. Cirka 75% av alle analfabeter er kvinner, og hele én av tre kvinner i
413 verden utsettes for vold. En feministisk utenrikspolitikk vil kunne være med på å gjøre konkrete
414 endringer i disse tallene. At Norge går foran med en feministisk utenrikspolitikk betyr at vi også må
415 ha et feministisk lederskap. Det betyr at vi alltid må utfordre kjønnsnormer, privilegier og alle former
416 for diskriminering og ekskludering fra et perspektiv som tar i betraktning interseksjonalitet. Det
417 innebærer å endre maktforhold og beslutningstaking. Lederskap som baserer seg på feministiske
418 prinsipper fremmer kollektive beslutningsprosesser og delt makt. Det er nødvendig i en verden som i
419 stor grad fortsatt styres av menn.”

420 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 421 • At Norge skal føre en feministisk utenrikspolitikk
- 422 • Ha en politikk som ikke gir rom for innskrenkning av kvinners rettigheter i Norge
- 423 • Jobbe aktivt med å normalisere begrepet feminisme

424

425 Sveriges feministiske utenrikspolitikk

426 Sverige har ført en feministisk utenrikspolitikk siden 2014. En systematisk likestilling mellom
427 kjønnene er gjennomgående i alle aspekter i den svenske utenrikspolitikken. De baserer seg blant
428 annet på Menneskerettighetserklæringen, 2030-agendaen og EUs plan for likestilling og kvinners
429 makt i EUs eksterne forhold. De har en holistisk tilnærming til likestilling som går videre enn å
430 fokusere på FNs resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet (som Norge også var en forkjemper
431 for), eller innsatser mot seksualisert vold. Sveriges feministiske utenrikspolitikk er også
432 operasjonalisert gjennom en håndbok for det svenske utenriksdepartementet, og som definerer

433 hvordan en feministisk utenrikspolitikk ser ut på felt som nedrustning, handel og sikkerhet (ved navn
434 «Handbook Sweden's feminist foreign policy»). Sverige bruker tre «R'er» som ramme: rettigheter,
435 representasjon og ressurser. Når man ser på kvinners rettigheter, kan man begynne i de små og se
436 om kvinner får gå på skole og om søstre arver på lik linje med sine brødre. Kvinner må få en plass
437 rundt bordet der viktige avgjørelser tas og være representert, blant annet i store organisasjoner som
438 FN. De fleste samfunnsendringer krever også penger og ressurser. Man må derfor ha et
439 kjønnsperspektiv i budsjettene og blant annet sette av penger til prevensjon og abort, også som en
440 del av bistanden. De tre «R»-ene er basert på en fjerde «R» - realitet. Likestillingens realitet varierer
441 fra land til land, og utenrikspolitikken må justeres etter forholdene. I Norges tilfelle vil vi altså kunne
442 føre en tilpasset politikk i møte med land som Saudi-Arabia; et land Norge må ha et godt forhold til,
443 med tanke på eksport og salg av olje, selv om landet har kvinneundertrykkende lover.

444 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 445 • Gjennomføre feministisk utenrikspolitikk med «R»-ene som ramme
- 446 • Ha et kjønnsperspektiv i alle norske budsjetter
- 447 • At all norsk bistand skal ha likestilling som delmål

448 FN og økonomisk vekst

450 Norge har nå en av de rullerende plassene i FNs sikkerhetsråd. Norge har et ansvar å stille
451 spørsmålene: Hvor er kvinnene? Er de en del av de fredsbevarende styrkene? Er kvinners navn også
452 undertegnet på fredsavtaler? Norge har allerede en agenda for sitt medlemskap som tilsvarer mye av
453 det en feministisk utenrikspolitikk består av. Derimot vil en uttalt og systematisk feministisk
454 utenrikspolitikk gjøre denne prioriteringen mer oversiktlig og forutsigbar overfor andre stater og for
455 byråkratene og diplomatene som skal sette politikken ut i livet. Likestilling kan også sies å være
456 gjennomgående i alle FNs bærekraftsmål, og er et eget delmål (jamfør mål fem, «likestilling mellom
457 kjønnene»), som Norge har forpliktet seg til. En feministisk utenrikspolitikk vil gagne alle, uavhengig
458 av kjønn. Full økonomisk likestilling vil kunne øke verdens årlige inntekter med hele 26%, og vil altså
459 være et effektivt virkemiddel i arbeidet mot økonomisk vekst på verdensbasis. Likevel viser
460 statistikken at det med dagens trend vil ta 257 år før verden har oppnådd økonomisk likestilling.
461 Norge må vise sin motstand mot de 155 landene i verden som har lover som begrenser kvinners
462 økonomiske deltakelse og utvikling.

463 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 464 • At Norge skal prioritere kvinners rettigheter i FNs sikkerhetsråd
- 465 • At Norge bruker rollen i sikkerhetsrådet til å vise at vi ikke godtar 277 innskrenkninger i
466 grunnleggende rettigheter
- 467 • At Norge skal ha økonomisk likestilling som mål
 - 468 • At Norge skal bruke sin plass i sikkerhetsrådet til å fremme et forslag om at retten til abort
469 skal spesifiseres i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter
 - 470 • At Norge skal gjennom sin innflytelse og avtaler med andre land aktivt arbeide for å
471 avkriminalisere abort
 - 472 • At Norge skal gi økt bistand til organisasjoner som hjelper å fremme og utføre trygge aborter
 - 473 • At Norge skal bidra til å bygge opp faglig infrastruktur og helsesystemer som sikrer kvinner og
474 jenter tilgang på abort
 - 475 • At Norge skal gå fram som et eksempel og ta til ordet for at kvinner og jenter skal være en
476 del av alle nye lovgivninger angående reproduktiv helse
 - 477 • At Norge skal aktivt jobbe for å fjerne barrierer for aborttjenester, slik som obligatorisk
478 ventetid, autorisasjon fra en tredjepart eller rettskjennelser
 - 479 • At tilgangen på postabortomsorg skal bli mer tilgjengelig og prioritert både i land hvor abort
480 er lovlig og ulovlig.
 - 481 • Tiltak kan være:

- 482 ○ Ivaretagelse av kvinnens psykiske og fysiske helse
- 483 ○ Behandle komplikasjoner
- 484 ○ Rådgiving og familieplanlegging
- 485 ○ Gratis prevensjonstjenester
- 486 • At vår flotte organisasjon skal være med på å markere den internasjonale dagen for trygg
- 487 abort den 28. september
- 488

489 Norsk utenrikspolitikk i dag

490 En feministisk utenrikspolitikk vil styrke flere aspekter ved den nåværende, norske utenrikspolitikken.
491 Norge er en freds- og forsoningsnasjon, og ifølge observasjoner blir forsoningsprosesser effektivisert,
492 og freden mer langvarig, når kvinner er involvert. Likestillingsperspektivet må også sees i
493 sammenheng med global helse. Her er ebola-krisen et godt eksempel. Det var ofte kvinner som
494 måtte stille de syke og døde, og vaske områder utsatt for smitte. Å bedre kvinners helse bidro til
495 nedkjempelsen av sykdommen som rammet hele kontinentet og alle kjønn. En norsk feministisk
496 utenrikspolitikk er fullt gjennomførbart. Det er stor enighet om likestilling i det politiske miljøet, selv
497 om enkeltsaker skiller ulike partier fra hverandre. Norge har også et sterkt fagmiljø og flere sentrale
498 organisasjoner, som Røde Kors og Care Norge, jobber allerede godt på dette området. Norge har
499 også gode bilaterale og multilaterale kontakter. Norge vil heller ikke være alene om en slik
500 utenrikspolitikk, og vil blant annet finne tilsvarende løsninger i Sverige, Canada og Frankrike (som har
501 et såkalt feministisk diplomati). Norge vil videre ha stor troverdighet internasjonalt da norske kvinner
502 er synlige i sentrale stillinger i politikken, som statsminister, utenriksminister og forsvarsminister.
503 Dersom Norge begynner å føre en uttalt feministisk utenrikspolitikk vil det ikke være «old news»
504 bare fordi Sverige har gjort det før oss. Det som preger store deler av norsk utenrikspolitikk, er at vi
505 er et lite land og dermed er samarbeid med våre sosialdemokratiske naboer ideelt for å oppnå makt
506 og innflytelse på verdensbasis.

507 **Oslo Arbeiderparti vil:**

- 508 • At Norge skal ha et feministisk perspektiv i alle deler av utenrikspolitikken
- 509 • Øke støtten til organisasjoner som jobber med kvinners seksuelle og reproduktive rettigheter
- 510 • At Norge skal være positive til samarbeid i Norden for å styrke vår posisjon internasjonalt
- 511 • At Norge skal løfte kvinner som politiske aktører
- 512 • At Norge skal jobbe for likelønn
- 513 • At Norge skal jobbe for at flere jenter kommer i praksis, utdanning eller arbeid